

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring - utkast til veileder om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett i forvaltningen

Høringens saksnummer: 20/6087

Høring: Høring - utkast til veileder om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett i forvaltningen

Levert: 12.04.2021 15:24:05

Svar type:

Jeg svarte som: Arbeidsgiverorganisasjon

Avsender: PBL (Private Barnehagers Landsforbund)

Kontaktperson: Marius Iversen

Kontakt e-post: marius@pbl.no

Høring – veileder om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) viser til høringsbrev av 15.2.2021.

[PBL er positiv til at det utarbeides en veileder om reglene for taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt.](#)

I veilederen er det særlig punkt 8.2 Utvalgte etater – Barnehager, som er relevant for PBL.

Nedenfor følger PBL sine innspill til de spørsmålene departementet ønsker tilbakemelding på. PBL sine innspill er knyttet til veilederens punkt 8.2, og omfatter også et forslag til hvordan punktet kan formuleres slik at det kommer tydeligere til uttrykk hva som gjelder for barnehager når det gjelder taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt.

Innledningsvis gjøres det oppmerksom på endringer i barnehageloven med virkning fra 1. januar 2021. Paragrafhenvisingene må derfor justeres, slik at de samsvarer med dagens lov.

Etter PBL sitt syn kan punkt 8.2 om barnehager, suppleres slik at det gis en mer helhetlig oversikt over hva som gjelder for barnehagene, både av generelle og sektorspesifikke regler. Herunder bør punktet også omfatte opplysninger om barnehagenes opplysningsplikt til sosial- og kommunaltjenesten og barnehagens opplysningsplikt til barnevernet. Dette

vil være klargjørende for når opplysningsplikt gjelder, uavhengig av eventuell taushetsplikt.

Punkt 8.2 om barnehager, kan etter PBL sitt syn også formuleres mer ut fra den faktiske situasjonen i barnehagesektoren, slik at veilederen blir lettere å forstå.

PBL har ut fra dette utarbeidet et nytt forslag til punkt 8.2. I forslaget er det tatt utgangspunkt i reglene om taushetsplikt, og opplistet noen sentrale unntak. Herunder barnehagenes opplysningsplikt til barnevernet, sosial- og kommunaltjenesten. Oversikten over unntak fra reglene om taushetsplikt er ikke komplett.

PBL sitt forslag til punkt 8.2 Barnehager:

Både private og offentlige barnehager er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt, jf. barnehageloven § 44.

Taushetsplikten omfatter forhold som er av privat karakter om barn, hjem, andre ansatte eller forhold som vedrører driften. Taushetsplikten omfatter både en plikt til å tie om opplysninger om personlige forhold man får kjennskap til som ansatt i barnehagen, og en plikt til å hindre at noen på annen måte får kjennskap eller tilgang til slike opplysninger.

Taushetsplikten er ikke absolutt. Noen sentrale unntak fremheves her:

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysninger gjøres kjent for dem som de direkte gjelder, eller for andre, i den utstrekning de som har krav på taushet, samtykker, jf. forvaltningsloven § 13a første ledd nr. 1.

Forvaltningsloven § 13 f åpner også for unntak, når lovbestemmelse fastsetter eller klart forutsetter at taushetsplikten ikke skal gjelde. For barnehager er det gitt slik lovbestemmelse i barnehageloven § 46. Det følger av bestemmelsen at enhver som utfører tjeneste eller arbeid for en barnehage har særskilt opplysningsplikt til barnevernet i følgende tilfeller:

- a) når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt,
- b) når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling, eller at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring,
- c) når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel

Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at personer som utfører tjeneste eller arbeid for en barnehage utgir opplysninger til barnevernet etter pålegg i samsvar med barnevernloven § 6-4.

Barnehager har opplysningsplikt til sosialtjenesten og den kommunale

helse- og omsorgstjenesten (barnehageloven § 45). Barnehagepersonalet skal gi sosialtjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten bistand i klientsaker. Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som bør føre til tiltak fra kommunens side, og skal av eget tiltak gi sosialtjenesten eller den kommunale helse- og omsorgstjenesten opplysninger om slike forhold. Av eget tiltak kan opplysninger bare gis etter samtykke fra klienten, eller så langt opplysningene ellers kan gis uten hinder av taushetsplikt. Opplysningene skal normalt gis av styrer.

Av barnehageloven §§ 42 og 43 følger det at alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, eller dersom en får mistanke om eller kjennskap om at en som jobber i barnehagen krenker et barn. Styreeren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Når det gjelder tilsyn, så følger det av barnehageloven § 53 (ikke trådt i kraft) at barnehagene uten hinder av taushetsplikt skal legge frem alle opplysninger som kommunen trenger for å føre tilsyn.

Barnehagen skal også uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger som fylkesmannen trenger for å føre tilsyn (barnehageloven § 54 – ikke trådt i kraft).

Barnehagen skal også uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger som Utdanningsdirektoratet trenger for å føre tilsyn, jf. barnehageloven § 55 (ikke trådt i kraft). Dersom Utdanningsdirektoratet i forbindelse med gjennomføring av tilsyn har behov for opplysninger fra barnehageeieren eller eierens nærstående, skal Utdanningsdirektoratet ha tilgang til slike opplysninger.

Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven § 10.

Barnehager har også etter visse vilkår plikt til å gi opplysninger om tjenestedata og regnskapsdata og opplysninger til barnets bostedskommune (barnehageloven §§ 48 og 49).

Når det gjelder opptak i barnehage, er det gjort unntak fra de alminnelige reglene om parters adgang til å se opplysninger om andre parter. Av forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage § 5 andre ledd, følger det at parten ikke har rett til innsyn i personlige forhold.

I overgangen fra barnehagen til grunnskolen skal barnehagen og skolen samarbeide (barnehageloven § 2a). Det følger av forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver at barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Forvaltningsloven § 13 b åpner for at opplysninger undergitt taushetsplikt kan gjøres kjent for andre under nærmere bestemte forutsetninger. Etter bestemmelsens første ledd punkt 3 kan opplysningene gjøres tilgjengelig for andre tjenestemenn innen «*organet*» eller «*etaten*» i den utstrekning som trengs for en hensiktsmessig arbeids- og arkivordning.

Barnehager er organisert forskjellig. Kommunale barnehager kan være organisert som eget rettssubjekt, eller som en del av kommunens organisasjon. Kommunale barnehager vil anses å være en del av kommunen som organ, eller som del av en kommunal etat uavhengig av organisering. Opplysninger undergitt taushetsplikt kan derfor gjøres kjent for andre i organet (kommunen) eller etaten (organisatorisk del av kommunen) i den utstrekning som trengs for en hensiktsmessig arbeids- og arkivordning.

Private barnehager vil normalt være registrert som stiftelse, samvirkeforetak, forening, enkeltpersonsforetak eller aksjeselskap. Eier kan drive flere barnehager under samme selskap, eller som en sammenslutning av selskaper (konsern). Organiseringen vil ofte innebære at driftsoppgaver er fordelt mellom barnehagen og en sentraladministrasjon, på samme måte som en normal kommunal organisering av barnehagevirksomheten. Det vil derfor ofte være personer på flere nivåer i organisasjonen som har saklig behov for opplysningene på samme måte som i kommunal driftsorganisering.

Private barnehager vil normalt ikke omtales som «*organ*» eller «*etat*», som er begrepene lovbestemmelsen § 13 b benytter. Når de nå er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt, er det likevel naturlig å anse at reglene i § 13 - § 13 f gjelder for dem fullt ut. Da må også barnehager som fremstår som en organisatorisk enhet kunne anses å være omfattet av unntaket i forvaltningsloven § 13 b første ledd punkt 3, som gjelder «*organ*» og «*etat*» på samme måte som kommunens egne barnehager. For en privat barnehage med organisering i konsernlignende struktur gjør hensyn om hensiktsmessig arbeidsfordeling seg gjeldende på samme måte som for kommunale barnehager. Private barnehager har det samme behovet for å kunne utgi opplysninger til ansatte i egen organisasjon, som har et saklig grunnlag for å motta disse. Eksempelvis ved melding etter barnehageloven kapittel 8. De som mottar opplysningene, vil også ha taushetsplikt.

Opplysninger som er underlagt taushetsplikt og som utgis i medhold av forvaltningsloven § 13 f skal ikke være tilgjengelig for ansatte i større utstrekning enn det som er nødvendig for å utføre de arbeidsoppgavene de er satt til å løse.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på

